

Θρησκευτικά Β΄ Γυμνασίου Απαντήσεις Ερωτήσεων

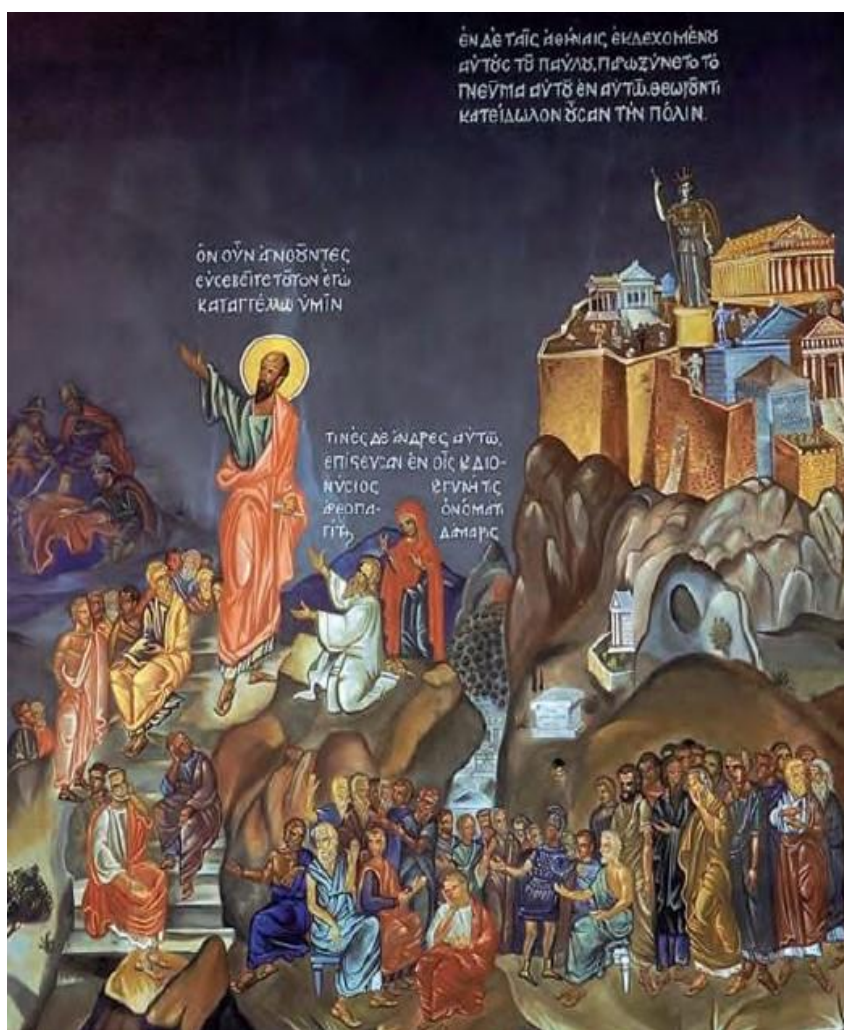
4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 1 - Μάθημα 6ο:

Παρατηρήστε προσεκτικά το έργο του Σπύρου Βασιλείου. Περιγράψτε: τι βλέπετε, τι σκέφτεστε γι' αυτό που βλέπετε, τι σας κάνει να αναρωτιέστε αυτό που βλέπετε;

Παρατηρώντας το έργο του Σπύρου Βασιλείου βλέπω, σκέφτομαι και αναρωτιέμαι κάποια πράγματα. Αρχικά, παρατηρώ πως ο Απόστολος Παύλος βρίσκεται στον Άρειο Πάγο και μιλάει στους Αθηναίους για τον Θεό. Ο κόσμος, που τον παρακολουθεί είναι αρκετός. Όσοι βρίσκονται κοντά του δείχνουν να τον παρακολουθούν με προσοχή, μάλιστα στα αριστερά του φαίνεται να κάθεται ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης και η Δάμαρις, οι πρώτοι άνθρωποι που πίστεψαν στα λόγια του Παύλου. Όμως, όσοι βρίσκονται μακριά του δείχνουν να μην είναι έτοιμοι να τον ακούσουν. Ο Απόστολος των Εθνών, όπως χαρακτηρίζεται, αγαπούσε πολύ όλα όσα έκανε για τους ανθρώπους. Είχε όραμα να διαδώσει παντού τον Χριστιανισμό, για να σωθεί όλος ο κόσμος από το κακό. Κοιτώντας το έργο μου δημιουργείται ο θαυμασμός για το πρόσωπο του Αποστόλου Παύλου, αλλά και η σκέψη πως χάρη σε εκείνον η Ελλάδα γνώρισε την διδασκαλία του Χριστού και ίδρυσε την Εκκλησία. Προσωπικά, όμως, αναρωτιέμαι αν βρισκόμουν στην θέση του κοινού, εάν θα πίστευα τα όσα κήρυττε ο Απ. Παύλος ή αν θα τον χλεύαζα. Ίσως, το φως αυτού του ανθρώπου, που έδωσε ουσιαστική πίστη σε τόσους ανθρώπους, να έδινε και σε εμένα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Ο Απόστολος Παύλος κηρύττει στον Άρειο Πάγο, Σπύρος Βασιλείου

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 2 - Μάθημα 6ο:

Μελετήστε το κείμενο του Γ. Γκάρντερ «Ο Απ. Παύλος στην Αθήνα». Σε δυάδες εντοπίστε ποια θετικά στοιχεία αναγνώρισε ο Παύλος στην ελληνική φιλοσοφία και περιγράψτε ποιο καινούριο στοιχείο κόμισε στους Αθηναίους.

Στο κείμενο του Γ. Γκάρντερ «Ο Απόστολος Παύλος στην Αθήνα» εντοπίζουμε κάποια θετικά στοιχεία, τα οποία αναγνώρισε ο Παύλος στην ελληνική φιλοσοφία και κόμισε ένα καινούριο στοιχείο στους Αθηναίους. Αρχικά, όπως λέγεται στο κείμενο, οι στωϊκοί και επικούρειοι φιλόσοφοι έδειξαν στον Παύλο τον δρόμο για τον Άρειο Πάγο και του ζήτησαν να τους μιλήσει. Συνεπώς, οι φιλόσοφοι ήταν δεκτικοί ως προς την επικοινωνία τους με τον Απόστολο. Το δεύτερο θετικό στοιχείο ήταν ότι ο Παύλος μέσα από όλες τις φιλοσοφίες διαπίστωσε πως όλοι οι άνθρωποι έχουν μέσα τους την αναζήτηση για τον Θεό. Ο Παύλος με αυτό το θετικό στοιχείο της αναζήτησης των ανθρώπων, επιθυμούσε να γνωστοποιήσει στους ανθρώπους, πως ο Χριστός, τον οποίο αναζητούν, υπάρχει, ήρθε στην γη, σταυρώθηκε κι αναστήθηκε. Άρα, λοιπόν, αποκάλυψε στους ανθρώπους την αλήθεια για τον Χριστό και τους τόνισε πως δεν πρόκειται για έναν «φιλοσοφικό Θεό», ούτε μοιάζει με τα αγάλματα των Θεών που είχαν στην Αθήνα.

Ο Θεός πεθαίνει στον σταυρό για χάρη των ανθρώπων

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 3 - Μάθημα 6ο:

Σήμερα όλοι ακούμε και διαβάζουμε για το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης. Αφού συζητήσετε για λίγο με τον καθηγητή σας γι' αυτό, χωριστείτε σε ομάδες και φανταστείτε μικρές καθημερινές σκηνές και εμπειρίες, κοινές για όλους τους Ευρωπαίους εφήβους. Παρουσιάστε τις σκηνές στην τάξη με την τεχνική του αυτοσχεδιασμού. Στη συνέχεια συζητήστε για τα θετικά και τα τυχόν αρνητικά αυτής της πτυχής της παγκοσμιοποίησης.

✚ Ο αυτοσχεδιασμός θα μπορούσε να είναι:

Μια ομάδα εφήβων, οι οποίοι βρίσκονται όλοι μαζί, αλλά κοιτούν διαρκώς τα κινητά τους και δεν επικοινωνούν μεταξύ τους.

Αγορές από μεγάλα πολυκαταστήματα.

✚ Θετικά:

Η ομάδα εφήβων χρησιμοποιεί την τεχνολογία για επικοινωνία και ενημέρωση.

Πρόσβαση σε κάθε υλικό αγαθό.

✚ Αρνητικά:

Κακή χρήση και διαχείριση των νέων τεχνολογιών από τους νέους.

Μαζοποίηση – Οι νέοι επικοινωνούν, ντύνονται και συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 4 - Μάθημα 6ο:

Δύο μαθητές υποδύονται αντίστοιχα δύο πολίτες της Καισάρειας του 4ου αιώνα και συζητούν, στο πλαίσιο ενός μικρού θεατρικού που ετοιμάζουν αυτοσχεδιάζοντας, το παρακάτω θέμα: «Να σπουδάζουν ή όχι οι Χριστιανοί νέοι τα ελληνικά γράμματα;».

Δύο πολίτες της Καισάρειας του 4^{ου} αιώνα συζητούν το παρακάτω θέμα: «Να σπουδάζουν ή όχι οι Χριστιανοί νέοι τα ελληνικά γράμματα;»

-Εγώ πάντως πιστεύω πως είναι επικίνδυνα τα ελληνικά γράμματα για τους νέους. Όσοι ασχοληθούν με τα ελληνικά και με τη φιλοσοφία προσηλυτίζονται και δεν τον θέλουν τον Χριστό.

-Μα τι λες; Ένας φωτισμένος άνθρωπος της εποχής μας μιλάει την ελληνική γλώσσα και όσοι τον γνωρίζουν λένε πως αυτός θα γίνει Άγιος.

-Και ποιος είναι αυτός;

-Πατήρ Βασίλειος, λέγεται! Απο εδώ είναι, απο την Καισάρεια. Σπούδασε στην Αθήνα κι επέστρεψε. Έχει αφιερώσει όλη του τη ζωή στον Θεό. Έχει επισκεφθεί διάφορα μοναστικά κέντρα κι έχει χαρίσει όλη του την πατρική περιουσία σε όσους είχαν ανάγκη.

-Δεν τον γνωρίζω!

-Τα ελληνικά γράμματα έφεραν μεγάλο καλό στην Πόλη μας και εύχομαι όλοι οι νέοι να τα μάθουν!

Νικηφόρος Βρεττάκος, 1912-1991
Ένας απο τους μεγαλύτερους Έλληνες Ποιητές

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 5 - Μάθημα 6ο:

Φανταστείτε ότι είστε ένας χριστιανός έφηβος του 4ου αιώνα και θέλετε να σπουδάσετε ελληνική φιλοσοφία. Οι γονείς σας όμως έχουν αντιρρήσεις, καθώς θεωρούν ότι η ελληνική φιλοσοφία είναι επικίνδυνη και μπορεί να επηρεάσει την πίστη σας. Τι θα τους απαντούσατε;

Είμαι ένας χριστιανός έφηβος του 4^{ου} αιώνα κι έχω όνειρο να σπουδάσω ελληνική φιλοσοφία, όμως, οι γονείς μου έχουν αντιρρήσεις, διότι θεωρούν πως η ελληνική φιλοσοφία είναι επικίνδυνη και πως μπορεί να επηρεάσει την πίστη μου. Νομίζω πως το επιχείρημα που θα τους δώσω, για να δεχθούν να σπουδάσω φιλοσοφία είναι ο βίος του Απολογητή Ιουστίνου. Ο Ιουστίνος ήταν παιδί ειδωλολατρικής οικογένειας, αλλά σπούδασε φιλοσοφία κι ύστερα βαπτίστηκε Χριστιανός. Ο Ιουστίνος, υποστήριζε πως ολοι οι άνθρωποι καταβάθος έχουν την αναζήτηση του Θεού στη ζωή τους. Μάλιστα, είχε πει πως οι φιλόσοφοι πρώτοι αποκάλυψαν την πλάνη της ειδωλολατρείας και θεωρούσε πως αυτοί προετοίμασαν τον κόσμο μέσα απο τις θρησκευτικές ιδέες, που ανέπτυξαν, ώστε ο κόσμος να προετοιμαστεί για την έλευση του Χριστού.

Οι Αρχαίοι Φιλόσοφοι αποτελούν μέρος του Χριστιανισμού

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 6 - Μάθημα 6ο:

Ένας επίσκοπος του 11ου αιώνα, ο Ιωάννης Μαυρόπους Ευχαΐτων, γράφει: «Αν ήθελες, Χριστέ μου, να εξαιρέσεις από τη δίκαιη κρίση σου κάποιους από τους ειδωλολάτρες, ας εξαιρέσεις για χάρη μου τον Πλάτωνα και τον Πλούταρχο· γιατί κι οι δυο αυτοί, με τα έργα τους και τη ζωή τους, βρέθηκαν πολύ κοντά στους δικούς σου νόμους». Σε дуάδες προσπαθήστε να εξηγήσετε τα λόγια του επισκόπου συσχετίζοντάς τα με το γεγονός ότι σε πολλούς ορθόδοξους ναούς εικονίζονται Έλληνες φιλόσοφοι.

Οι Έλληνες φιλόσοφοι μιλούσαν στους ανθρώπους για αλήθεια και ηθικές και θρησκευτικές ιδέες για τον Θεό. Μέσα απο τους λόγους τους κατάφεραν να δώσουν τμήματα αλήθειας στους ανθρώπους, ώστε να προετοιμαστούν για την έλευση του Μεσσία. Αυτός ο λόγος των φιλοσόφων, που περιείχε αυτά τα τμήματα-σπέρματα, λέγεται σπερματικός λόγος. Συνεπώς, οι φιλόσοφοι βρίσκονταν πολύ κοντά στους νόμους του Χριστού, καθώς όπως λέγεται, αποτέλεσαν το μέσο προετοιμασίας της ανθρωπότητας για την έλευση του Χριστού. Έτσι, λοιπόν, εξηγείται και η θέση του Επισκόπου Ιωάννου Μαυρόπους Ευχαΐτων «Αν ήθελες, Χριστέ μου, να εξαιρέσεις από τη δίκαιη κρίση σου κάποιους από τους ειδωλολάτρες, ας εξαιρέσεις για χάρη μου τον Πλάτωνα και τον Πλούταρχο· γιατί κι οι δυο αυτοί, με τα έργα τους και τη ζωή τους, βρέθηκαν πολύ κοντά στους δικούς σου νόμους».

Έλληνες φιλόσοφοι (Μπάντσκοβο Βουλγαρίας, 17ος αι.)

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 7 - Μάθημα 6ο:

Προετοιμάστε και παρουσιάστε τη γιορτή των τριών Ιεραρχών στο σχολείο σας.

✚ Προτεινόμενο βίντεο για προβολή κατά τη γιορτή των τριών Ιεραρχών στο σχολείο μας: <https://www.youtube.com/watch?v=uol6sG6ebNQ>

✚ Η χορωδία του σχολείου μπορεί να μάθει και να ψάλλει το Απολυτίκιο των Τριών Ιεραρχών.

«Τους τρεις μεγίστους φωστήρας, της Τρισηλίου Θεότητος, τους την οικουμένην ακτίσι, δογμάτων θείων πυρσεύσαντας· τους μελιρρύτους ποταμούς της σοφίας, τους την κτίσιν πάσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας· Βασίλειον τον μέγα, και τον θεολόγον Γρηγόριον, συν τω κλεινώ Ιωάννη, τω την γλώτταν χρυσορρήμονι· πάντες οι των λόγων αυτών ερασταί, συνελθόντες ύμνοις τιμήσωμεν· αυτοί γαρ τη Τριάδι, υπέρ ημών αεί πρεσβεύουσιν».

Το 1842 το Πανεπιστήμιο Αθηνών καθιέρωσε για όλη την ελεύθερη Ελλάδα την εορτή των Τριών Ιεραρχών ως ημέρα αφιερωμένη στην Παιδεία και στα Γράμματα

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 8 - Μάθημα 6ο:

Ο Ιουλιανός χαρακτηρίστηκε από τους λάτρεις της αρχαίας ελληνικής θρησκείας ως «Μέγας» και «Οραματιστής», ενώ από την Εκκλησία ως «παραβάτης» και «αποστάτης». Εξηγήστε γιατί.

Ο Ιουλιανός χαρακτηρίστηκε από τους λάτρεις της αρχαίας ελληνικής θρησκείας ως «Μέγας» και «Οραματιστής». Έλαβε τους χαρακτηρισμούς αυτούς, διότι τα διατάγματά του ήταν αντίστοιχα της ειδωλολατρίας. Πιο συγκεκριμένα, κήρυξε την αποκατάσταση της εθνικής θρησκείας, έδωσε απόλυτη προτεραιότητα στους εθνικούς κι επιπλέον έδωσε εντολή να ανοίξουν οι ειδωλολατρικοί ναοί και να γίνονται θυσίες στους βωμούς.

Από την άλλη πλευρά, η Εκκλησία χαρακτήρισε τον Ιουλιανό «παραβάτη» και «αποστάτη». Ο Ιουλιανός χαρακτηρίστηκε έτσι από την Εκκλησία, διότι ονόμαζε τους χριστιανούς «Γαλιλαίους», «τρελούς οπαδούς του Ιησού», οι οποίοι θα τίναζαν τα πάντα στον αέρα και δεν τους αναγνώριζε το δικαίωμα να χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα. Άρα, πράγματι παραβίασε τα προηγούμενα διατάγματα και αποστάτησε. Κράταγε κρυφή την ειδωλολατρική του στάση, αλλά όταν πλέον απέκτησε δύναμη, δεν δίστασε να την καταχραστεί.

Ο Αυτοκράτορας Ιουλιανός, 4^{ος} αιώνας

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

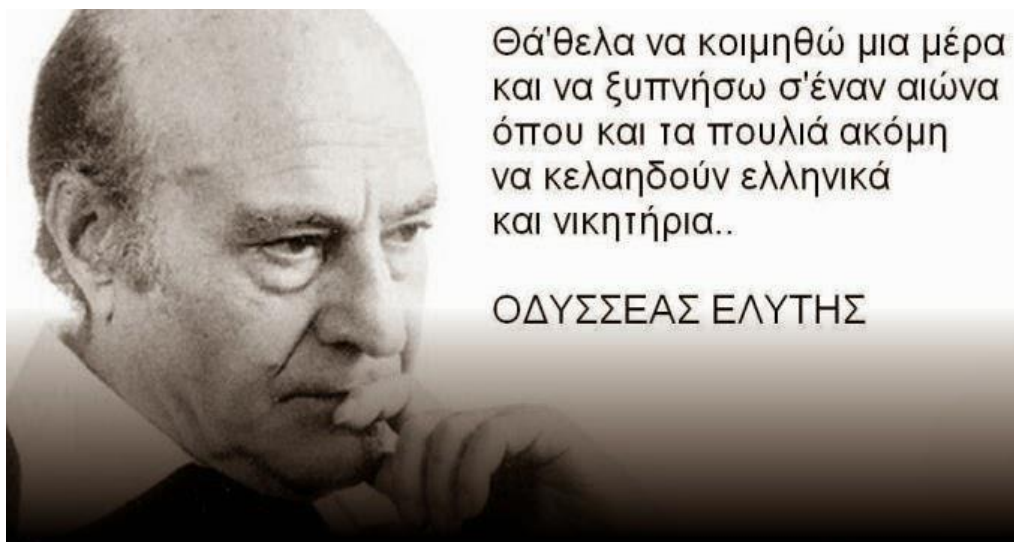
Ερώτηση 9 - Μάθημα 6ο:

Χωριστείτε σε ομάδες. Συζητήστε, ξεχωριστά σε κάθε ομάδα, το παρακάτω ερώτημα: - Για ποιον λόγο, αν και αντίπαλοι, ο Ιουλιανός και ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός έτρεφαν μεγάλο σεβασμό για την ελληνική γλώσσα; Στη συνέχεια, σκεφτείτε παραδείγματα και διατυπώστε κρίσεις, σκέψεις και προβληματισμούς για τη στάση των σημερινών εφήβων στην Ελλάδα απέναντι στην ελληνική γλώσσα.

Αν και αντίπαλοι, ο Ιουλιανός και ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός έτρεφαν μεγάλο σεβασμό για την ελληνική γλώσσα. Κάθε άνθρωπος, ανεξαρτήτου θρησκείας, όταν γνώριζε την ελληνική γλώσσα, την θαύμαζε και τη σέβονταν. Η ελληνική γλώσσα ήταν καίριο μέρος της μόρφωσης των ανθρώπων. Όποιος επιθυμούσε να διευρύνει το πνεύμα του, ασχολούνταν με την ελληνική φιλοσοφία και γλώσσα. Αυτός ο συνδιασμός ήταν γοητευτικός για πολλούς ανθρώπους της εποχής.

Η σημερινή εποχή παρουσιάζει τους Έλληνες έφηβους να αποστασιοποιούνται από την ελληνική γλώσσα. Πολλές φορές θεωρούν πως η χρήση πολλών ξένων λέξεων αποτελεί μέρος της κοινωνικοποίησής τους. Αναλυτικότερα, πολλοί έφηβοι ασχολούνται με ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα οποία είναι βασισμένα στην αγγλική γλώσσα και λόγω της τριβής με τη συγκεκριμένη ξένη γλώσσα, δεν επιθυμούν να διδαχθούν την ελληνική. Αυτός, λοιπόν, είναι ο τρόπος επικοινωνίας τους με τους συμμαθητές τους κι έτσι θεωρούν πως εκφράζονται καλύτερα. Όμως, το γεγονός ότι η Ελλάδα δημιούργησε κι ανέπτυξε επιστήμες, με τα ελληνικά γράμματα, ίσως είναι κάτι το οποίο θα πρέπει να τους θορυβήσει. Τέλος, πολλές είναι οι χώρες, οι οποίες σκέφτονται να εντάξουν στο πρόγραμμα σπουδών των σχολείων τους την ελληνική γλώσσα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Θά'θελα να κοιμηθώ μια μέρα
και να ξυπνήσω σ'έναν αιώνα
όπου και τα πουλιά ακόμη
να κελαηδούν ελληνικά
και νικητήρια..

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

Οδυσσέας Ελύτης, Έλληνας Ποιητής, 1911-1996

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 1 - Μάθημα 7ο:

Παρατηρήστε προσεκτικά τον ναό του Θησείου και τον ναό του Αγ. Δημητρίου, διαβάζοντας παράλληλα και το πληροφοριακό κείμενο. Σε δυάδες καταγράψτε τις διαφορές ειδωλολατρικού και χριστιανικού ναού.

Ο ειδωλολατρικός ναός στεγάζει το άγαλμα του Θεού και προστατεύει τον θησαυρό της πόλης. Δικαίωμα εισόδου στον ναό είχαν μόνο οι ιερείς και όσοι θα έδιναν αναίμακτες θυσίες στο άγαλμα τού Θεού, ενώ οι προσκυνητές παρέμεναν έξω από τον ναό, γύρω από τον βωμό για τις αιματηρές θυσίες. Αντίθετα, ο χριστιανικός ναός είναι «Εκκλησία», δηλαδή καλεί τους πιστούς μέσα στον ναό, για να συμμετέχουν στις συνάξεις. Συνεπώς, δεν παραμένουν θεατές, αλλά μετέχουν στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.

Η Μητρόπολη των Αθηνών είναι αφιερωμένη στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 2 - Μάθημα 7ο:

Φανταστείτε ότι ένας φίλος σας θέλει να γίνει αγιογράφος και να ασχοληθεί σοβαρά με τη βυζαντινή αγιογραφία. Μετά από όσα μάθατε στην ενότητα αυτή, τι θα είχατε να του επισημάνετε;

Ένας φίλος μου μού ανακοίνωσε πριν απο λίγο πως επιθυμεί να ασχοληθεί σοβαρά με τη βυζαντινή αγιογραφία. Μετά από όσα έχω διδαχθεί, τον συμβούλευσα το εξής. Αρχικά, χάρηκα πολύ, γιατί πάντα παρατηρούσε με μεγάλη προσοχή τις εικόνες και τις θαύμαζε. Θεωρώ πως ο άνθρωπος οφείλει να καλλιεργεί τα ταλέντα, που του χάρισε ο Θεός, οπότε τον ενθάρρυνα, διότι όσα έργα του έχω δει έχω εκπλαγεί. Η μόνη συμβουλή, λοιπόν, που έδωσα ήταν, πριν απο κάθε αγιογραφία οποιουδήποτε προσώπου ή γεγονότος, να διαβάζει πολύ καλά τις Γραφές. Πολλές φορές, χωρίς να μελετήσουμε μια παραβολή ή ένα πραγματικό γεγονός της Αγίας Γραφής βλέποντας μία αγιογραφία είμαστε σε θέση να καταλάβουμε τι συμβαίνει ακριβώς. Συνεπώς, το έργο του αγιογράφου είναι σπουδαίου, γιατί μια εικόνα αποτυπώνει ιερά κείμενα. Τέλος, εύχομαι αυτή η τέχνη να μην χαθεί ποτέ, γιατί είναι σπουδαία.

Η Αγιογράφηση στον Ιερό Ναό Παναγίας Φανερωμένης στη Βουλιαγμένη Αττικής

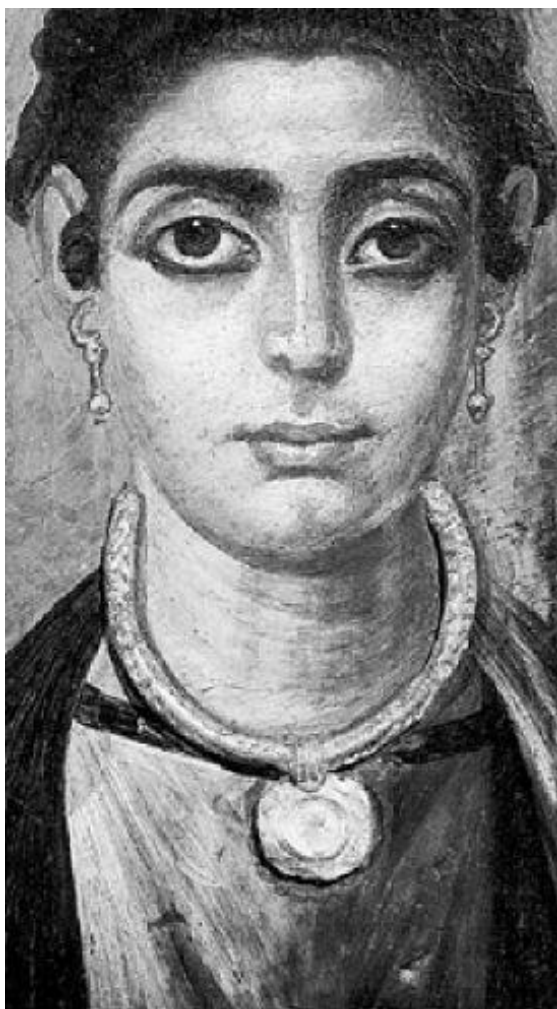
Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

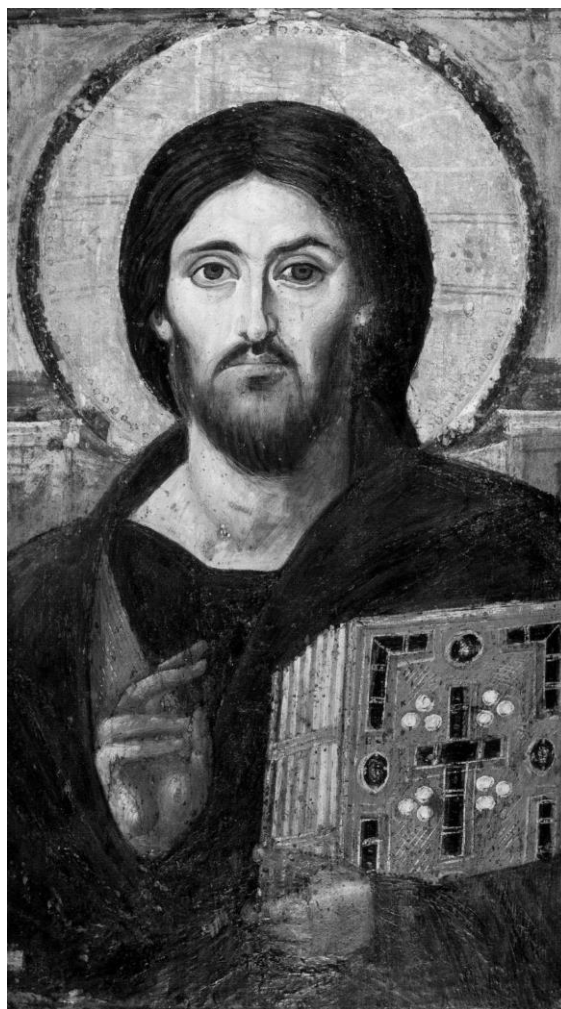
Ερώτηση 3 - Μάθημα 7ο:

Φωτοτυπήστε μεγεθύνοντας σε ασπρόμαυρο Α4 μια εικόνα από τα Φαγιούμ και την εικόνα του Χριστού από το Σινά. Επιζωγραφίστε τις με τις ξυλομπογιές σας προσπαθώντας να αποδώσετε όσο πιο πιστά γίνεται τα χρώματα των εικόνων.

Εκτύπωσε κι αποτύπωσε!

Εικόνα απο τα Φαγιούμ

Η εικόνα του Χριστού απο το Σινά

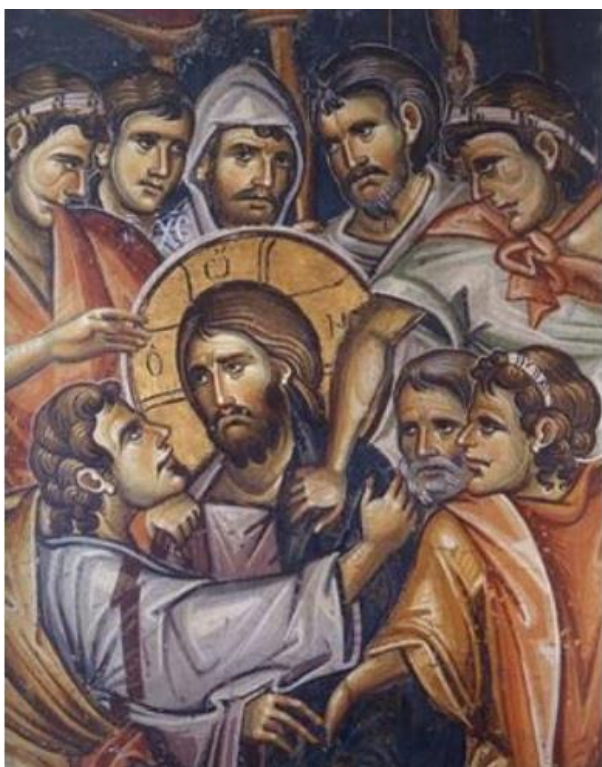
Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 4 - Μάθημα 7ο:

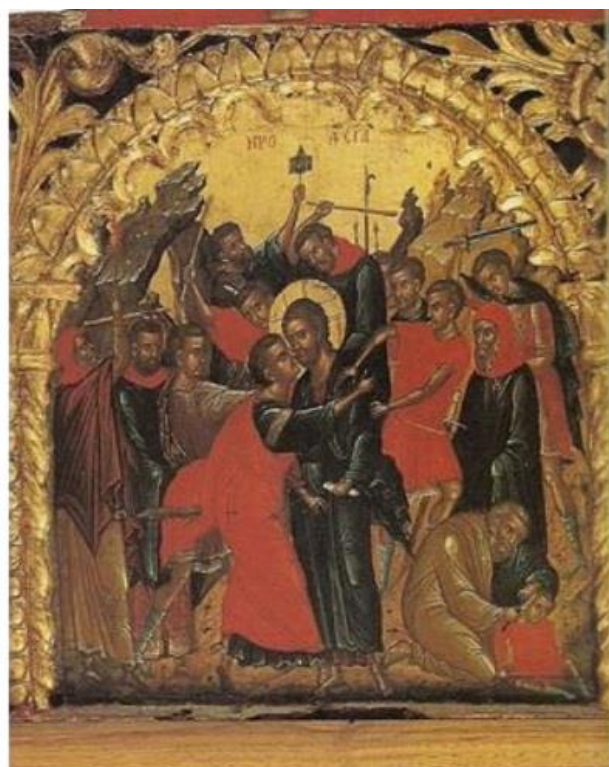
Παρατηρήστε τις δύο εικόνες της Προδοσίας. Επισημάνετε και περιγράψτε τις διαφορές στα χρώματα, στο σχέδιο, στις εκφράσεις.

Παρατηρώντας τις δύο εικόνες της Προδοσίας βρίσκουμε έντονες διαφορές ως προς τα χρώματα, ως προς το σχέδιο και ως προς τις εκφράσεις. Αρχικά, οι εικόνες παρουσιάζουν το ίδιο γεγονός της Προδοσίας του Χριστού από τον Ιούδα, όμως, είναι αποτελέσματα διαφορετικών σχολών. Αναλυτικότερα, η εικόνα από τη Μονή Βατοπαιδίου, με τα φωτεινά χρώματα και τα φυσικά πρόσωπα ανήκει στη Μακεδονική Σχολή. Αντίθετα, η εικόνα από τη Μονή Ιβήρων, με τα έντονα χρώματα και τα αυστηρά πρόσωπα ανήκει στην Κρητική Σχολή.

Η προδοσία

(λεπτομέρεια, Ι. Μ. Βατοπαιδίου, 14ος αι.)

Η προδοσία

(λεπτομέρεια, Θεοφάνης ο Κρης, Ι. Μ. Ιβήρων, 16ος αι.)

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4^η Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση

Ερώτηση 5 - Μάθημα 7ο:

Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες και εικόνες από τα ψηφιδωτά της Ραβέννας, της Μονής Δαφνίου, της Νέας Μονής Χίου και της Μονής Οσίου Λουκά Βοιωτίας.

Το (καθολικό) βαπτιστήριο του Νέωνος

Το κτίριο, το οποίο παραγγέλθηκε από τον επίσκοπο Νέωνα (Neonius), χρονολογείται στο β' μισό του 4ου αιώνα, και είναι το αρχαιότερο παλαιοχριστιανικό μνημείο στη Ravenna. Το εσωτερικό του είναι διακοσμημένο με λαμπερά ψηφιδωτά με φανερά σημάδια της επίδρασης της ελληνορωμαϊκής τεχνης. Η μεγάλη του αξία βρίσκεται στον εσωτερικό διάκοσμο της σειράς ψηφιδωτών εμπλουτισμένων με θαυμάσιους στόκους των δεκαέξι προφητών: οι τέσσερεις μεγάλοι και οι δώδεκα μικροί προφήτες. Κανένα άλλο βαπτιστήριο που χρονολογείται στις αρχές του Χριστιανισμού δεν μπορεί να συγκριθεί, από πλευράς τελειότητας ψηφιδωτού διάκοσμου και βαθμού διατήρησης της δομής, με αυτό το κτίριο στη Ραβέννα. Ο ψηφιδωτός διάκοσμος αποτελείται από τρεις ευδιάκριτες ζώνες: ένα κεντρικό μετάλλιο και δύο ομόκεντρους δακτυλίους. Στο κεντρικό μετάλλιο έχουμε μία παράσταση θεοφανείας, την Βάπτιση του Χριστού. Η μεσαία ζώνη περιλαμβάνει πορτρέτα των δώδεκα αποστόλων, σε δύο πομπές, με επικεφαλής τον Πέτρο και τον Παύλο. Η τρίτη ζώνη παρουσιάζει την Ετοιμασία του θρόνου για τη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού, με άδειες θέσεις σε φανταστικά αρχιτεκτονήματα του επίγειου κήπου και του επουράνιου παραδείσου, που συμβολίζει τον προορισμό των ψυχών για την αιώνια ζωή τους.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τα ψηφιδωτά της Μονής Δαφνίου

Ο ψηφιδωτός διάκοσμος που καλύπτει τις ψηλότερες επιφάνειες, αποτυπώνει εικαστικά το δόγμα της εκκλησίας. Ακολουθείται το καθιερωμένο εικονογραφικό πρόγραμμα των μεσοβυζαντινών ναών με τον Παντοκράτορα στον τρούλο, πλαισιωμένο από προφήτες, την Παναγία στην κόγχη του Ιερού με τη συνοδεία αρχαγγέλων, παραστάσεις του Ευαγγελισμού, της Γέννησης, της Βάπτισης και της Μεταμόρφωσης στα τέσσερα ημιχώνια κάτω από τον τρούλο, σκηνές από τη ζωή του Χριστού και της Παναγίας, αγίους και ιεράρχες. Από το 1990, το μνημείο περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με τη Μονή Οσίου Λουκά, στο Στείρι Βοιωτίας, και τη Νέα Μονή της Χίου.

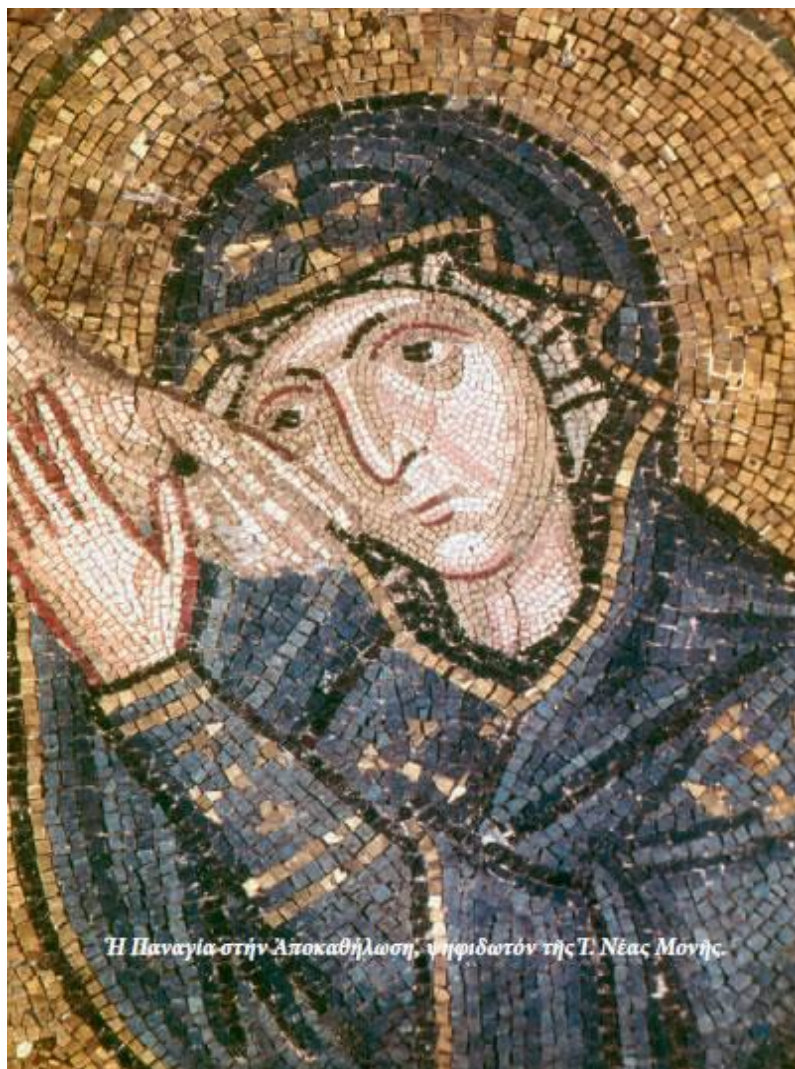

Ο Παντοκράτωρ του τρούλου

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τα ψηφιδωτά της Νέας Μονής Χίου

Τα ψηφιδωτά της Νέας Μονής Χίου αποτελούν ένα από τα τρία κορυφαία σύνολα ψηφιδωτών στον ελλαδικό χώρο κατά τον Μεσαίωνα. Τα άλλα δύο είναι τα ψηφιδωτά της Μονής του Οσίου Λουκά στη Βοιωτία και της Μονής Δαφνίου στην Αττική (Δαφνί). Παρότι χρονικά τοποθετούνται ανάμεσά τους, στα μέσα του 11ου αι., τα ψηφιδωτά της Νέας Μονής ξεχωρίζουν ως δείγματα της τέχνης της Βασιλεύουσας, σε αντίθεση με τις άλλες περιπτώσεις, όπου έχουμε δείγματα των «επαρχιακών σχολών» της Αυτοκρατορίας. Οι καλλιτέχνες που δούλεψαν εδώ ήταν Κωνσταντινουπολίτες, που ήλθαν κατευθείαν από την Πόλη και μαζί τους μετέφεραν την τεχνοτροπία τους, παρόμοια με αυτή που διακοσμούσε τα αυτοκρατορικά ανάκτορα και έχει πια χαθεί.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τα ψηφιδωτά της Μονής Οσίου Λουκά Βοιωτίας

Ο ψηφιδωτός διάκοσμος του ναού αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα σωζόμενα σύνολα. Διατηρείται στο μεγαλύτερο μέρος του, εκτός από τον τρούλο που είχε καταστραφεί το 1593 και τα ψηφιδωτά του αντικαταστάθηκαν με τοιχογραφίες, πιθανώς του τέλους του 17ου αιώνα. Με τοιχογραφίες του 11ου αιώνα διακοσμούνται και τα παρεκκλήσια και η κρύπτη, ενώ η τοιχογραφία του Ιησού του Ναυή, που βρίσκεται δίπλα στον τάφο του οσίου, χρονολογείται στον 10ο αιώνα. Εντυπωσιακή είναι και η ορθομαρμάρωση που σώζεται στο κάτω μέρος των τοίχων. Στο σημείο όπου το καθολικό ενώνεται με τον δεύτερο ναό, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, υπάρχει το λείψανο του οσίου, που προσελκύει πλήθη προσκυνητών.

Ψηφιδωτό της Μονής, 11^{ον} αιώνα

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Πηγές:

<https://www.expoaus.org/gr/%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B5%CE%BD%CE%BD%CE%B1-uso6>

http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1514

<http://www.diakonima.gr/2014/10/16/%CE%BD%CE%AD%CE%B1-%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%AE-%CF%87%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%B1-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B4%CF%89%CF%84%CE%AC-%CF%84%CE%B7%CF%82/>

http://www.religiousgreece.gr/mnemeia-unesco/-/asset_publisher/F5tWoCMp8k2H/content/iera-mone-osiou-louka

<http://peritexnisologos.blogspot.com/2016/02/h-11.html>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!